

Niekada neplanavau apie tai rašyti.

Žinau, žurnalistai visados taip sako, bet kalbu nuoširdžiai. Beveik visi turim skaudžios gyvenimiškos patirties, kurią vieną dieną būtų galima paversti knyga. Prisiekiu Dievu, niekada neturėjau tokių ketinimų. Būdama dvidešimt vienų sužinojau, ką reiškia išleisti knygą, ir nuo tada nebenorėjau į tai veltis.

1

Apie daktarą Berną pasakojau tik Džeimsui Devlinui, todėl visad maniau, kad jis vienintelis galėtų priminti man tą istoriją.

Bet klydau. Tai padarė „Toy Show“.

„The Late Late Toy Show“ – tai kasmetė Airijos televizijos laida, kurioje maži vaikai aptaria praėjusių metų perkamiausius žaislus ir siūlo kitiems bendraamžiams įtraukti juos į laišką Kalėdų Seneliui. Airijos vaikams tai – svarbus renginys. Dar svarbesnis suaugusiems airiams, gyvenantiems užsienyje. Kitataučiams nesuprasti. Bet dėl to tik smagiai. Arba pagauni, arba ne. Kitaip tariant, arba esi vienas iš mūsų, arba ne. Pastaruoju metu tiek daug žmonių pradėjo teigti neva airišką kilmę, kad ėmėm galvoti vis sunkiau įkandamus juokelius, ir apsimetėlių klasta greit išryškėja, kai šie galop paprašo paaiškinti.

Po visą pasaulį išsibarstę airiai susėda žiūrėti tiesioginės transliacijos ir džiūgauja dėl penkiamečių, susirinkusių išbandyti „Polly Pocket“ žaidimų rinkinio. Dirbu „Airijos žinių“ – laikraščio po Britaniją pasklidusiems airiams – skilties redaktore. Mano darbas – rašyti apie emigrantų gyvenimą, taigi, rašyti apie „Toy Show“.

– Tu įsitikinusi? – klausia Andžela. – Nenoriu grūsti tavęs į Soho gilumą per tokį speigą, kai iki Kalėdų liko vos trys savaitės.

– Susitvarkysiu, – patikinu ir vos neuždūstu vyniodama ilgą šaliką iki smakro.

– Bijau nuskambėti kaip *ta* kolegė, – tęsia ji, – bet žinant tavo padėtį...

– Rimtai, viskas gerai, – tariau ir pasiglostau pilvo iškilumą. Pastojusi ilgai neradau ramybės. Smarkus pykinimas ir grėsmingas pirmų mėnesių neužtikrintumas privertė jaustis, lyg būčiau išsiruošusi į ilgą banginių medžioklę. Juk kartą jau buvau persileidusi. Bet įkopusi į septintą mėnesį išties esu kaip vargšas vandenyne pasiklydęs jūreivis. Nebeprišimenu, kaip atrodo žemė. Vaidenasi, kad būsiu nėščia amžinai.

Nusigaunu iki baro Sohe, kuris šiam vakarui paverstas namų ilgesio kamuojamų nelaimėlių būstine. Anksčiau dažnai vaikščiodavau į emigrantų susibūrimus, rengiamus referendumų ar protestų proga. Man rūpėjo. Buvau nuoširdžiai įsitraukusi. Be to, neblogai užkaldavau. Angliški laikraščiai spausdino daug straipsnių apie airių kovą už teisę į abortą, ir aš buvau viena žurnalistų, kuriuos samdė apie tai rašyti. Apklausiau protestuotojus, „Marie Stopes“* darbuotojus, artimuosius, per sunkų gimdymą netekusius dukterų ar žmonų, ir gydytoją, kuris spyrėsi kovoti už vaiko, o ne motinos, gyvybę. Tai buvo trumpas laikotarpis, kai būti airių žurnalistė Anglijoje šį tą reiškė. Eidavau į mitingus ir atsidurdavau vakarėliuose. Adresatų sąrašą vis pildė žmonės, kuriems girta prisizadėdavau ką nors parašysianti, nors laikraščio turinys nuo manęs visai nepriklausė.

Numeriai mano telefone vis dar išsaugoti, nors praėjo ketveri metai ir per tą laiką įsigijau naują aifoną. KLARA

* Kontracepcijos ir saugaus aborto paslaugas teikianti organizacija (čia ir toliau – vert. past.).

PROTESTAS, ŠIVONA PROTESTAS, EŠLINA PROTESTAS, DONACHA PROTESTAS. Nepažįstamieji, kuriuos trumpam suvienijo bendras troškimas, o dabar, išsvajotiems įstatymams įsigalėjus, nebevienija niekas.

Džiaugiamės, kad įteisino abortus ir tos pačios lyties asmenų santuokas, bet tokį vakarą kaip šis esame vieniši.

Laisvų vietų nėra, bet nėštumas taip niaukia protą, kad pamirštu, jog turiu teisę į kėdę. Maždaug mano amžiaus vyras, įsitaisęs linksmame draugų būryje, pasiūlo sėstis.

– Kad nenoriu išardyti jūsų grupelės. – Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad šią akivaizdžiai besimėgaujančią vakaru, sudaro daugiausia gėjai. Jei nenoriu sulaužyti visuotinai priimtų gėjų bendravimo normų, turiu bent iš mandagumo atsisakyti. Heteroseksualios baltosios moters įsikišimas kaip reikiant griautų jų pusiausvyrą. Nors iš tiesų, aišku, labai norėčiau įsiterpti.

Vyrukas papurto galvą ir švelniai palydi mane prie kėdės.

– Nieko baisaus, poniut, nieko baisaus, – tikina ryškia dublinietiška tartimi. – Kas mes tokie, kad paliktume nėščią moterį stovėti per Kalėdas?

– Tikrai, ką pagalvotų kūdikėlis Jėzus? – prideda kitas.

Mes sėdime gana glaudžiai, todėl neturiu kitos išeities, kaip tik tapti garbinga šios grupės viešnia. Ačiū jiems už tai. Jaučiuosi pastebėta ir svarbi kaip Marija prieš vaikus iš Fatimos.

Prasidėjus pirmai reklaminei pertraukėlei, pajuntu baksnelėjimą į koją.

– Atsiprašau, – kreipiasi vyrukas iš kitapus ratelio. Šįvakar mudu dar nesikalbėjome. – Ar galėčiau paklausti...

Neišgirstu, ką sako. Vakaro šeimininkas užtildo televizorių ir įjungia garsiakalbius. Grupės „B*Witched“ atliekama daina „C'est La Vie“ nugriaudi taip trankiai, kad nusigandę baro lankytojai krūpteli. Savininkas skubiai sumažina garsą ir skėsteli rankomis, suprask, „atleiskit, bičiuliai“.

Atsigrežiu atgal į vaikina.

– Gal netyčia žinote, kaip jam einasi? – užbaigia mano praklaustą sakinį.

Nepamirškim, kad išipaišiau tarp gėjų, be to, manęs dažnai klausinėja apie geriausią draugą. O gal dėl visko kaltas protą jaukiantis nėštumas. Vienaip ar kitaip, galvoju, kad teiraujasi apie Džeimsą Devliną. Ši terpė tobulai tinka kalboms apie jį. Džeimsas užima labai įdomią vietą Veno diagramoje – yra žymus tarp airių, žymus tarp gėjų ir žymus tarp socialinių tinklų vartotojų, bet nėra *tikra* garsenybė. Gana žinomas, kad sulauktų prašymų kartu nusifotografuoti, bet ne pasirašyti. Gana žinomas, kad vietinis laikraštis išspausdintų straipsnį su skambia antrašte: „Rašytojas iš Korko skinasi kelią Holivude“, nors jis tebūtų vienas iš penkių scenarijaus autorių.

– Jis Niujorke, – išdidžiai atsakau. – Žinokit, jam puikiai sekasi, ir ne tik instagrame. Jis rašo pokalbių laidai.

Vyrukas tuščiai į mane spokso, tad patikslinu, apie kokią laidą kalbu, bet jo žvilgsnis lieka nepasikeitęs.

Galop vaikiną suraukia antakius.

– Juk trečiam kurse lankėt jo seminarą, ar ne? – klausia. – Daktaro Berno? Apie Viktorijos laikų literatūrą?

– Daktaro Berno? – pakartoju, ir akimirką aptemsta protas, lyg kas būtų išjungęs elektrą. Tik spragt, ir užgeso tūkstančiai šviesų daugiabutyje.

– Esu beveik tikras, kad kartu mokėmės Korko universiteto koledže, – iš lėto tęsia. – Buvom vienoj grupėj. Pas Fredą Berną.

– Taip, – patvirtinu. Nors išgirdusi jo vardą nustėrstu, be-regint susigriebiu, kokią žinutę siunčia mano išraiška. Stengiuosi susitvardyti, bet jau vėlu. Turėčiau pasiaiškinti šiam nepažįstamajam, tik nuo ko pradėti? Argi galima suprasti metus Šandono gatvėje, jei nebuvai ten ir negyvenai kartu su mumis?

– Klausykit, aš nenorėjau... – susimėto vyrukas supratęs, kad bus užmynęs skaudamą vietą, tik nenutuokia, nei kokią, nei kodėl. – Na, matot, tiesiog pamaniau, kad buvot viena jo numylėtinių, ar bent taip atrodė, tai galbūt žinosit.

– Ką žinosiu? – perklausiu. Kaip mandagiai patikinti šį vyrą, kad, nors Korke tuo metu ir sklandė tokie gandai, nesimylėjau su daktaru Bernu?

– Jam koma, – paaiškina kaip galėdamas trumpiau, kad nereikėtų plėtoti šios temos. – Susirgo kažkokia baisia smegenų liga ir paniro į komą.

Būdama tokia nėščia jaučiu visus kūno sluoksnius – plūtą, mantiją, branduolį, – ir jie visi dreba, kai galvoju apie daktarą Berną. Ilgši keistuolį daktarą Berną, mėgusį prancūzišką vyną ir gražius pyragaičius, ypač portugališkus, kurių dar šiltų nešdavo mums iš Angliškojo turgaus. Jie būdavo ryškiai geltoni su suanglėjusio cukraus dėmelėmis viršuje.

Muzika garsiakalbiuose praneša, kad reklaminė pertraukėlė baigėsi, ir eteryje vėl „Toy Show“ – mažas berniukas iš Viklou suka ratus dviračiu po studiją.

Man reikia paskambinti Džeimsui.